

JE EIGEN KAMER

Virginia Woolf
Je eigen kamer

Oorspronkelijke uitgave
Virginia Woolf – A Room of One's Own

Deze uitgave
Virginia Woolf – Een eigen kamer
Vertaald door Ivo Verheyen

© 2021 Davidsfonds / Standaard Uitgeverij nv,
Franklin Rooseveltplaats 12, B-2060 Antwerpen en Virginia Woolf
Gemaakt onder licentie van Davidsfonds. 'Davidsfonds' is het geregistreerde
merk van Davidsfonds vzw, Quinten Metsysplein 12, 3000 Leuven.

www.standaarduitgeverij.be
info@standaarduitgeverij.be

Vertegenwoordiging in Nederland:
New Book Collective, Utrecht
www.newbookcollective.com

Eerste druk december 2021

Omslagontwerp: Herman Houbrechts
Opmaak binnenwerk: 5NUL8

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden veeleelvou-
digd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand of openbaar gemaakt,
in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door foto-
kopieën, opnamen of op welke wijze ook, zonder voorafgaande schriftelijke toe-
stemming van de uitgever.

ISBN 978 90 223 3847 6
D/2021/034/342
NUR 323

Woord vooraf

A Room of One's Own van Virginia Woolf (1882-1941) is de uitgeschreven versie van een lezing die de schrijfster in 1928 hield voor studentes van de vrouwencolleges Newnham en Girton in Cambridge. Ze publiceerde de tekst, oorspronkelijk *Women and Fiction* getiteld, in 1929. Het boekje wordt nog steeds beschouwd als een magistraal feministisch pamflet.

Hoewel het dus een lezing betreft, is de stijl die de auteur hanteert toch 'typisch Woolf', dat wil zeggen: literair. Geen stijlfiguur laat ze ongebruikt, en af en toe loopt het – naar de normen van vandaag – enigszins uit de hand. Lange zinnen en woordtjeltjes vloeien haar dan wat al te vlot uit de pen. Woolf was zich daar goed van bewust. In haar *Schrijversdagboek* vertelt ze op 20 juni 1928 hoe ze zich door de drukproeven van haar roman *Orlando* worstelt. Ze maakt daarbij de bedenking: 'Ik word gewoon misselijk van mijn eigen radheid van tong. Waarom moet ik toch altijd zo nodig woorden spuien?' Niet dat ze van plan was daar wat aan te doen. Het was blijkbaar sterker dan haarzelf, want op 12 mei 1919 had ze in datzelfde dagboek al genoteerd: 'Het feit waar alles om draait blijft onwrikbaar overeind, namelijk dat ik plezier beleef aan mijn kunst.' De boodschap is duidelijk: die kunst moest en zou 'literair' zijn, en wie daar moeite mee heeft, bekijkt het verder maar.

Het schrijfplezier van Virginia Woolf is van elke bladzijde van *A Room of One's Own* af te lezen. Op haar best is ze als ze met mescherpe ironie uithaalt naar wat een arrogant-patriarchale maatschappij zich, ook aan het begin van de twintigste eeuw, ten aanzien van vrouwen nog meende te kunnen permitteren. Maar het zou evenzeer van arrogantie getuigen voorbij te gaan aan de relevantie die de tekst vandaag nog heeft. De lezer hoeft niet lang te zoeken naar voorvallen en trends die bewijzen dat ook aan het

begin van de eenentwintigste eeuw de strijd nog niet gestreden is. *A Room of One's Own*, weldra een eeuw oud, is niet alleen vanuit historisch oogpunt interessant. Ook vandaag wordt in opiniestukken over vrouwenrechten met regelmaat gerefereerd aan het essay van Woolf. Terecht.

Verantwoording

Brontekst voor onderhavige vertaling was de Penguin Books-uitgave van 2012.

Vertalen, het is bekend, betekent keuzes maken. Een zo'n keuze in *A Room of One's Own* betreft de aanspreekvorm. In de tekst spreekt Woolf haar publiek, een groep jongedames, rechtstreeks aan. In het laatste hoofdstuk neemt ze uitgebreid de tijd om hun goede raad te geven over schrijven en leven, en ze doet dat op haast moederlijke, zij het gestrengte toon. Om die reden heb ik, als vertaling van het Engelse 'you', de voorkeur gegeven aan het informelere 'jullie' boven de beleefdheidsvorm 'u'.

Verder gebruikt Virginia Woolf in *A Room of One's Own* voortdurend een leesteken dat in hedendaags Nederlands veel minder voorkomt: de puntkomma. Ik heb die vaak behouden, maar soms ook vervangen door een punt, komma of dubbelepunt, al naargelang de logica en de leesbaarheid van de zin het dicteerden.

De lezing vond, zoals gezegd, plaats in een universitaire omgeving. Logischerwijze komen er in de tekst dus tal van verwijzingen naar het Britse universitaire systeem voor, met name dat van Oxford en Cambridge. Een aantal termen en begrippen is uniek voor dat systeem. Elke vertaling ervan is haast noodzakelijk incorrect, omdat er geen exact Nederlands equivalent voor bestaat. Voorbeelden zijn *college*, *scholar*, *fellow*, *undergraduate*, *don* enzovoort. De lezer zal hier genoeg moeten nemen met een vertaling die benaderend is, of met de Engelse termen. Titels van literaire werken in de tekst zijn onvertaald overgenomen, en ook waar Virginia Woolf in het Frans citeert, vond ik het beter die citaten niet te vertalen.

Aan het eind van wat werkelijk een vertaalavontuur was, past een woord van dank. Dat gaat uit naar uitgever Toon Horsten voor het vertrouwen en de nuttige feedback, en vooral naar Carol Jay, die met veel inzicht en geduld het namenregister heeft verzorgd. Daarin vindt de lezer behalve data, titels enzovoort ook informatie die onontbeerlijk is om bepaalde toespelingen in de tekst te begrijpen.